

Høring - forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Status

Innsendt til Utdanningsdirektoratet

Manuelt bekreftet av saksbehandler. Innsendt av e-post

Innsendt av

Øyvind Rognli

Innsendt dato

25. september 2025

På vegne av

RSK Vest-Finnmark (kommunalledere oppvekst i Loppa,
Hammerfest, Alta, Måsøy, Nordkapp, Hasvik)

Målgruppe

Faggruppe/forskningsgruppe (Offentlig)

Stilling

Kontorleder/koordinator

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte faggruppe/forskningsgruppe.

Høring om forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

1. Svare på høringen

Vi har delt høringen inn i tre ulike høringsnotater.

- Litt lenger ned på denne siden stiller vi fire overordnede spørsmål til forslagene til forskrift.
- Deretter kan dere velge å gi høringsuttalelse til en, to eller til alle tre forskriftene.
- Omtaler av de største endringene, vurderinger og spørsmål til de ulike forslagene til forskriftene finner dere i venstre kolonne eller ved å trykke på knappen *Gå til neste* som er nederst til høyre på hver side.
- Nederst på hver side finner dere forslaget til forskriften som vedlegg. Alle forslagene til forskrift finner dere også samlet som vedlegg nederst på denne siden.

2. Høring om forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Utdanningsdirektoratet sender med dette forslag til tre forskrifter for følgende tilskuddsordninger på høring:

- Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole
- Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring
- Forskrift om tilskudd til videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Vi sender forslaget på høring med frist for uttalelser 1. oktober 2025. Våre høringer er åpne for alle, og alle som ønsker det kan uttale seg.

3. Om høringen

Tilskuddsordningene skal bidra til å støtte og styrke det lokale arbeidet med kompetanse- og kvalitetsutvikling i barnehage og skole. Tilskuddsordningene omfatter ansatte i barnehage, grunnskole, SFO, videregående opplæring inkludert fagopplæring i bedrift, opplæring for voksne, PP-tjenesten og kulturskole. Høringen er felles for forskriftene til de tre tilskuddsordningene for statlig støtte til kompetanseutvikling, fordi vi ønsker å understreke at ordningene skal ses i sammenheng og forsterke hverandre.

Utdanningsdirektoratet vil i løpet av høsten 2025 publisere utdypende forklaringer til forskriftene, veiledning og eksempler på udir.no.

Bakgrunnen og innretningen for de tre tilskuddsordningene er beskrevet i Prop. 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet. Det tas forbehold om Stortingets godkjenning av statsbudsjettet for 2026. Forskriftene vil gjelde fra 2026.

4. God sammenheng mellom de tre forskriftene

Dagens statlige støtteordninger til kompetanseutvikling har blitt etablert på ulike tidspunkt, for ulike målgrupper og med ulik innretning og forvaltning. I utviklingen av et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling har vi lagt vekt på samordning og forenkling, å legge bedre til rette for at ordningene støtter lokale kompetansebehov og å bedre sammenhengen mellom kollektiv og individuell kompetanseutvikling.

Den første tilskuddsordningen er en videreutvikling av dagens tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling for barnehage og grunnsopplæring. Kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring er en ny ordning som baserer seg på samordning av dagens to tilskuddsordninger, kalt desentralisert ordning skole og desentralisert ordning yrkesfag.

I dag er det søknadsbaserte ordninger for støtte til eier til videreutdanning for lærere i barnehage og grunnsopplæring, som forvaltes av Udir. I den nye tilskuddsordningen for videreutdanning fordeles midlene direkte til kommuner, fylkeskommuner og private skoler etter en forholdsmessig fordeling. Kommunen fordeler midler videre til private barnehager.

Til grunn for vurderinger og valg i utarbeidelsen av forslag til forskrifter ligger statistikk, evalueringer, rapportering fra og dialog med aktørene i dagens ordninger.

Forskriftene til de tre tilskuddsordningene skal bidra til at det blir enklere for kommuner, fylkeskommuner og private eiere å planlegge langsiktig og se ordningene i sammenheng. Vi har vurdert om én felles forskrift med tre underkapitler kunne bli et godt arbeidsverktøy. Ulempen er at forskriftsteksten da ville bli lang og med mange særvilkår for hver ordning. Vi har derfor konkludert med at det er mest hensiktsmessig å ha tre oversiktlige forskrifter, én for hver tilskuddsordning. For å kommunisere sammenhengen mellom ordningene, og at ordningene har et felles overordnet mål, har vi foreslått en felles innledning i de tre forskriftene for å understreke at ordningene er utarbeidet for å bli brukt i sammenheng.

Legger de tre forskriftene til rette for å kunne se ordningene i sammenheng ved planlegging av kompetanseutvikling? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

✓ Ja

Kommentar

Kommunene Vest-Finnmark (på vegne av barnehage- og skoleeier i Loppa, Hasvik, Måsøy, Alta, Nordkapp og Hammerfest) støtter intensjonen om å styrke profesjonelle læringsfellesskap i barnehager og grunnskoler (i samarbeid med hjelpetjenestene) gjennom målrettede kompetanseutviklingstiltak. Vi mener at tiltakene som foreslås, gir gode rammer for å se ordningene i sammenheng og disse kan bidra til å videreutvikle praksisnær kompetanse i tråd med lokale behov og utfordringer. Alle barnehager og grunnskoler, samt hjelpetjenestene i laget rundt barn og unge, har kontinuerlig behov for utviklingsarbeid knyttet til de utfordringene profesjonene møter. Ordningen bør derfor innrettes slik at alle vet og alle kan benytte seg av ordningen. Kravene til, og omfanget av, behovsmeldinger, rapporteringer m.m. bør begrenses.

Gir forslaget til forskrift rom for lokal tilpasning i og på tvers av ordningene? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

✓ Ja

Kommentar

Vi understreker viktigheten av at tiltakene bygger på en samlet vurdering av kompetansebehov, forankret i inkluderende prosesser i den enkelte barnehage og skole. Strategisk lokal ledelse og tilpasning tror vi blir mer aktuelt hvis vi kan se ordningene i sammenheng.

5. Ivaretagelse av medbestemmelse i forskriftene

Gode og involverende lokale utviklingsprosesser og medbestemmelse er sentralt i alle tre ordningene. Den felles teksten om innretningen av forskriftene legger til grunn sentrale bestemmelser og rammer for bruk av tilskuddet, og presiserer at medbestemmelse skal ivaretas etter hovedavtalens bestemmelser:

Kommuner, fylkeskommuner og private eiere har ansvar for at virksomhetene drives i samsvar med regelverket, og dette omfatter også et ansvar for å legge til rette for kompetanseutvikling for sine ansatte, jf. rammeplan for barnehagen kap. 2 og opplæringslovens § 17-8. Medbestemmelse skal ivaretas etter hovedavtalens bestemmelser.

I tillegg inneholder tildelingskriteriene et eksplisitt krav om at kompetansebehovene skal være basert på inkluderende prosesser i den enkelte virksomhet.

Er forslaget til forskrift og tildelingskriterier tydelig nok formulert til å ivareta medbestemmelse på en god måte? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

Vet ikke

Kommentar

Vi støtter muligheten for å fordele midler basert på en regional fordelingsnøkkel. Slik var intensjonen i starten av ordningen. Det ble da fordelt noe tilsvarende prorata (med geografiske og demografiske justeringer) til regionale samarbeidsregioner. Da kunne man i større grad samarbeide på tvers av kommunegrensene, hvis behovene var like og samordnet, og de mindre kommunene kunne delta sammen med de store, der behovene var de samme. Dette vil også kunne skape langsiktighet og mer forutsigbarhet i ordningen.

6. Ivaretagelse av ulike målgrupper

I de to tilskuddsordningene for kollektiv kompetanseutvikling er ulike hensyn og behov i barnehage og grunnskole og i studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring forsøkt ivaretatt ved at samarbeidsforumets langsiktige plan skal legge føringer for fordeling av midler mellom målgruppene, jf. forskriftenes § 9 a. I utkastet til forskrift om tilskudd til videreutdanning presiseres det at ulike målgrupper skal ivaretas i barnehage- og skoleeiers vurdering av kompetansebehov, jf. § 5 a.

Det vil også være en rapportering på hvordan de ulike målgruppene ivaretas. Dette vil gjøre det mulig å følge med på bruken av midlene og at de ulike målgruppenes behov ivaretas over tid.

Er forslaget til forskrift tydelig nok formulert til å ivareta ulike målgrupper på en god måte? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

Vet ikke

Kommentar

Vi understreker viktigheten av at tiltakene bygger på en samlet vurdering av kompetansebehov, forankret i inkluderende prosesser i den enkelte barnehage og skole. I vår region har vi etablert strukturer for dialog mellom eiere, ledere og ansatte som sikrer at behovene som identifiseres, er representative og relevante. Vi støtter at tiltakene kan være tverrfaglige og rette seg mot hele laget rundt barna og elevene. I Vest-Finnmark har vi vurdert tiltakene som tverrfaglige, som involverer både pedagogisk personale, andre ansatte, hjelpetjenestene og ledernivåene i felles utviklingsprosesser. Dette tror vi er fornuftig, også i fremtiden. Vi må fortsette å videreutvikle det vi definerer som det nærmeste laget rundt barn og unge.

7. Andre kommentarer

Har du andre kommentarer kan du skrive dem her.

Kommentar

Kommunene Vest-Finnmark (på vegne av barnehage- og skoleeier i Loppa, Hasvik, Måsøy, Alta, Nordkapp og Hammerfest) har gjort en grundig høringsrunde knyttet til forslaget til ny tilskuddsordning. Vi ønsker derfor å sende vårt hørings svar også som et helhetlig tekstdokument, som følger:

Vi støtter intensjonen om å styrke profesjonelle læringsfellesskap i barnehager og grunnskoler (i samarbeid med hjelpetjenestene) gjennom målrettede kompetanseutviklingstiltak. Vi mener at tiltakene som foreslås, gir gode rammer for å videreutvikle praksisnær kompetanse i tråd med lokale behov og utfordringer. Alle barnehager og grunnskoler, samt hjelpetjenestene i laget rundt barn og unge, har kontinuerlig behov for utviklingsarbeid knyttet til de utfordringene profesjonene møter. Ordningen bør derfor innrettes slik at alle vet og alle kan benytte seg av ordningen. Kravene til, og omfanget av, behovsmeldinger, rapporteringer m.m. bør begrenses.

Vi understreker viktigheten av at tiltakene bygger på en samlet vurdering av kompetansebehov, forankret i inkluderende prosesser i den enkelte barnehage og skole. I vår region har vi etablert strukturer for dialog mellom eiere, ledere og ansatte som sikrer at behovene som identifiseres, er representative og relevante. Vi støtter at tiltakene kan være tverrfaglige og rette seg mot hele laget rundt barna og elevene. I Vest-Finnmark har vi vurdert tiltakene som tverrfaglige, som involverer både pedagogisk personale, andre ansatte, hjelpetjenestene og ledernivåene i felles utviklingsprosesser. Dette tror vi er fornuftig, også i fremtiden. Vi må fortsette å videreutvikle det vi definerer som det nærmeste laget rundt barn og unge.

Vi støtter muligheten for å fordele midler basert på en regional fordelingsnøkkel. Slik var intensjonen i starten av ordningen. Det ble da fordelt noe tilsvarende prorata (med geografiske og demografiske justeringer) til regionale samarbeidsregioner. Da kunne man i større grad samarbeide på tvers av kommunegrensene, hvis behovene var like og samordnet, og de mindre kommunene kunne delta sammen med de store, der behovene var de samme. Dette vil også kunne skape langsiktighet og mer forutsigbarhet i ordningen.

Kommunene i Vest-Finnmark ser positivt på kravet om partnerskap med universiteter, høyskoler, fagskoler og andre kompetansemiljøer. Vi ser at dette bidrar til økt kvalitet og relevans i kompetanseutviklingen. Det er viktig at disse partnerskapene er preget av gjensidighet og fleksibilitet, slik at tiltakene kan tilpasses lokale forhold. For at ordningen skal være best mulig, er man også avhengig av at UH-sektoren er organisert slik at de kan møte de behov som barnehage- og skoleeier har.

Vi støtter at erfaringene fra partnerskapene skal bidra til å styrke lærerutdanningene. Dette forutsetter at det etableres gode strukturer for erfaringsdeling og kunnskapsoverføring mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjonene. UH-sektoren må svare ut i forhold til hvordan og i hvor stor grad de tar erfaringene fra praksisfeltet inn i lærerutdanningene. De med best faglig innsikt fra praksisfeltet fra UH-sektoren bør delta i tiltaksfasen i partnerskap med kommunene, for best mulig gjensidig utbytte.

I vår region er det avgjørende at samiske perspektiver ivaretas i vurderingen av kompetansebehov. Dette gjelder både språk, kultur og pedagogiske tilnærminger. Vi anbefaler at det nasjonalt utvikles konkrete verktøy og veiledningsmateriell som kan støtte barnehager og skoler i dette arbeidet.

Vi støtter at tiltakene kan være tverrfaglige og rette seg mot hele laget rundt barna og elevene. I Vest-Finnmark har vi forsøkt å prioritere tiltak som involverer både pedagogisk personale, øvrige ansatte, støttefunksjonene og ledelsene i felles utviklingsprosesser.

Vi støtter utvidelsen av mulighetene for samarbeid også med fagskoler og andre relevante kompetansemiljøer. Udir eller Statsforvalter regionalt burde lage en oversikt over mulighetene i regionene og hva som er deres kompetanseområder. Vi antar at de kompetansemiljøene som kan brukes her er forskningsbaserte institusjoner.

En avklaring på hvordan vi kan bruke de 11 nasjonale UH-sentrene i utviklingsarbeidet hadde vært nyttig. Disse skal jo kunne brukes av hele landet uten at det skal koste noe mer, uavhengig av hvorvidt barnehagene/grunnskolene er i Rogaland eller i Finnmark.

Vi er en tilhenger av å bruke og utvikle de kompetansemiljøene som vi har i nord fremfor å inngå partnerskap med UH-institusjoner sør i landet. Tidligere var dette et krav. De nasjonale sentrene er et unntak, da de er etablert for å bistå kommuner og regioner i hele landet.

Vi støtter de prioriteringene som er gitt gjennom ordningen. Det bør også ses på muligheter på tiltak/behov som er knyttet til flere årsakssammenhenger, og gjerne i relasjon til statlige satsinger, slik som livsmestring, inkluderende praksis, lesing (fysiske bøker), begrensninger knyttet til skjerm, sosiale medier, meningsfull matematikk og andre nasjonale satsinger. I tillegg ser vi behovet for en større utvikling av foreldresamarbeid (virksomhet – hjem-samarbeid).

Det har tidvis vært krevende å være koordinator for ordningene, og vi vet det har ført til en slitasje og en høy grad av turn-over. Dette gjelder både UH og kommunalt nivå. Hvis ordningene begrenses i forhold til krav til omfattende kartlegginger, behovsmeldinger, omfattende rapporteringer (og underveisrapporteringer) ser vi på det som en fordel. Da kan fokus i større grad settes inn i tiltaksfasen.

I tillegg bør en fast andel av midlene være satt av til koordinatorfunksjon, både på kommunenivå og i UH-sektor. Dette vil kunne skape mer forutsigbarhet og sikre at noen har tid og ressurser til å få ordningen til å fungere på best mulig måte.

Vi håper ordningen kan gjøres enklest mulig. Alle landets aktører/regioner bør ha samme behovsmelding, samme rapporteringssystem og samme evalueringsverktøy utviklet av Udir. I tillegg bør Udir reetablere et godt ståstedsanalyseverktøy som kan benyttes av hele sektor, og som kan brukes til kastlegging knyttet til de nye ordningene.

De som koordinerer ordningen for kommuner/regioner, bør ha møteplikt i samarbeidsforum. De som har fast plass i samarbeidsforum bør ha tid og ressurser til å kunne sette seg inn de tiltak og de behov som regionene fremmer.

Hvordan skal det nye Samarbeidsforumene settes sammen? Det står i forskrift at forumet skal; *inkludere representanter for offentlige og private barnehage- og skoleeiere, kommuner som barnehagemyndighet, universiteter og høyskoler med geografisk nærhet til regionen og de mest sentrale arbeidstakerorganisasjonene. Samarbeidsforumet må ivareta tilstrekkelig representativitet og ha en hensiktsmessig størrelse. Andre aktører kan inviteres til å delta. Dette kan for eksempel være representanter fra Statped, PP-tjenesten, KS, PBL og andre fagorganisasjoner.*

Skal det i den nye ordningen være ett samarbeidsforum i hvert fylke? Hvordan skal disse eventuelt velges ut, og hvilket mandat skal disse ha? Slik det har fungert i dag, har vi eksempler på at Samarbeidsforum har fungert på ulik vis fra fylke til fylke. Vi tror det er viktig med konkret form og innhold på samarbeidsforumene, og der de oppnevnte medlemmene har et tydelig mandat og at kriteriene er kjent (eks. prorata-fordeling).

Kommunene i Vest-Finnmark mener koordinatorene som dekker/koordinerer flere kommuner eller mange virksomheter, bør ha møterett i samarbeidsforum.

Ingen generell kommentar fra instansen

Med hilsen

Monica Helene Sydgård
Divisjonsdirektør

Ida Large
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

1. Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

Forskriften for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole er en videreutvikling av de forskriftsfestede felles retningslinjene for regional ordning barnehage, desentralisert ordning skole og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, som ble fastsatt i 2021.

I utkastet til forskrift har vi vektlagt behov for langsiktighet, forenkling og klargjøring. Hovedinnretningen for ordningen er beholdt, og mange bestemmelser videreføres som i dag, uten innholdsmessige endringer. Noen bestemmelser er slettet eller skrevet sammen for å unngå gjentakelser i forskriften. Bestemmelsene som innebærer innholdsmessige endringer, omtaler vi nedenfor.

2. Mål og målgruppe for tilskuddsordningen

Forslag til forskriftens § 1 slår fast at midlene i tilskuddsordningen skal brukes til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole og at tilskuddsordningen skal bidra til å styrke profesjonelle læringsfellesskap i barnehager og grunnskoler vurdert ut fra lokale behov.

Partnerskap med universiteter og høyskoler skal fortsatt være hovedmodellen, men vi foreslår å åpne for at kommuner og private eiere også kan inngå forpliktende samarbeid med fagskoler eller andre relevante kompetansemiljøer, jf. forslaget i § 1. Siden målgruppen for ordningen skal kunne favne alle grupper ansatte i barnehager og skoler, og i tillegg ansatte i SFO, PP-tjenesten, kulturskolen og andre tverrfaglige tjenester i kommunene i målgruppen, jf. § 2, er det behov for å kunne inngå samarbeid med fagskoler. Det har også vært et behov for å kunne inngå samarbeid med andre kompetansemiljøer, spesielt på det spesialpedagogiske feltet.

3. Kriterier for måloppnåelse

Forslaget til forskrift innebærer også en endring av kriterier for måloppnåelse i § 5. I dagens ordninger omhandler kjennetegn på måloppnåelse prosesser som skal være gjennomført, mens forslaget til nye kjennetegn på måloppnåelse i større grad er knyttet til utbytte av tiltakene, for bedre å tydeliggjøre forventningene nasjonale myndigheter har til utbyttet av ordningen.

Av innholdsmessige endringer innebærer forslaget også en tydeliggjøring av statsforvalters oppgaver som tilskuddsforvalter. I § 7 foreslår vi at statsforvalter med utgangspunkt i behovsmeldinger og samarbeidsforums langsiktige plan, lager et forslag til fordeling som presenteres og drøftes i samarbeidsforum. Etter drøfting og innspill fra samarbeidsforum, skal statsforvalter fatte vedtak og tildele midler i tråd med vedtaket.

Den viktigste endringen i forslaget er at det er statsforvalter som skal lage et forslag til årlig fordeling av midler, i stedet for at samarbeidsforum skal lage en innstilling. Forslaget presiserer at samarbeidsforum ikke er juridisk

vedtaksmyndighet, og understreker forumets strategiske rolle ved at statsforvalter skal legge vesentlig vekt på samarbeidsforumets langsiktige plan, jf. § 7.

4. Eiers egenandel eller egeninnsats i ordningen

I desentralisert ordning for skole er det i dag krav om 30 prosent egenandel av de midlene som går til skoleeier, mens det ikke er krav om egenandel for midlene som tildeles til universiteter og høyskoler. I kompetanseløftet og i regional ordning barnehage er det ikke krav om en spesifikk egenandel. I arbeidet med forskriftene er både alternativet om egenandel og egeninnsats blitt vurdert. I § 11 foreslår vi at det ikke settes et fast krav til egenandel i ordningen, men at behovsmeldingen skal inneholde en beskrivelse av eiers egeninnsats, og at dette skal gjelde for både barnehage og skole. Vi mener dette vil gi eier noe mer fleksibilitet enn i dag, også sett opp mot at vi foreslår å videreføre bestemmelsen om at deler av midlene i ordningen kan brukes til koordinatorkfunksjon.

5. Andre endringer

Vi foreslår å endre navnet på ordningen fra «lokal kompetanseutvikling» til «kollektiv kompetanseutvikling» for å understreke at kompetanseutviklingen skal være kollektiv for hele eller deler av kollegiet. Når de nye ordningene trer i kraft, vil dessuten alle tre tilskuddsordningene være tydelig forankret i lokale behov.

I dagens tilskuddsordning for regional ordning for barnehage kan inntil 30 prosent av midlene benyttes til kompetansetiltak for å styrke grunnkompetansen i barnehagene (tilretteleggingsmidler til blant annet arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og annen deltidsbarnehagelærerutdanning). Forslaget til forskrift innebærer å rendyrke ordningen til å ha kollektiv kompetanseutvikling som formål, og at de særskilte kriteriene for barnehage om grunnkompetanse derfor tas ut av forskriften. Det vil fortsatt være statlige midler i samme størrelsesorden som i dag til å støtte grunnkompetanse. I forbindelse med statsbudsjettet for 2026 vil vi komme tilbake til hvordan disse midlene skal innrettes.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Tilskuddsordningen innebærer en samordning og videreutvikling av de forskriftsfestede felles retningslinjene for regional ordning barnehage, desentralisert ordning skole og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, som ble fastsatt i 2021. Dette vil medføre en administrativ forenkling for lokalt nivå knyttet til planlegging og samordning av behovsmeldinger. Statsforvalters og samarbeidsforums roller er tydeliggjort i forslaget til ny forskrift. Forslaget til forskrift innebærer ikke økonomiske konsekvenser for de ulike aktørene.

Ivaretar forslaget en tydelig og god ansvars- og rollefordeling mellom aktørene i ordningen? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

Vet ikke

Kommentar

Vi støtter at ordningen forenkles i mest mulig grad. Alle landets aktører/regioner bør ha samme mal på behovsmelding, samme rapporteringssystem og samme evalueringsverktøy utviklet av f.eks. Udir. I tillegg bør Udir reetablere et godt ståstedsanalyseverktøy som kan benyttes av hele sektor, og som kan brukes til kastlegging knyttet til de nye ordningene.

De som koordinerer ordningen for kommuner/regioner, bør ha møteplikt i samarbeidsforum. De som har fast plass i samarbeidsforum bør ha tid og ressurser til å kunne sette seg inn de tiltak og de behov som regionene fremmer.

Hvordan skal det nye Samarbeidsforumene settes sammen? Det står i forskrift at forumet skal; *inkludere representanter for offentlige og private barnehage- og skoleeiere, kommuner som barnehagemyndighet, universiteter og høyskoler med geografisk nærhet til regionen og de mest sentrale arbeidstakerorganisasjonene. Samarbeidsforumet må ivareta tilstrekkelig representativitet og ha en hensiktsmessig størrelse. Andre aktører kan inviteres til å delta. Dette kan for eksempel være representanter fra Statped, PP-tjenesten, KS, PBL og andre fagorganisasjoner.*

Skal det i den nye ordningen være ett samarbeidsforum i hvert fylke? Hvordan skal disse eventuelt velges ut, og hvilket mandat skal disse ha? Slik det har fungert i dag, har vi eksempler på at Samarbeidsforum har fungert på ulik vis fra fylke til fylke. Vi tror det er viktig med konkret form og innhold på samarbeidsforumene, og der de oppnevnte medlemmene har et tydelig mandat og at kriteriene er kjent (eks. prorata-fordeling).

Kommunene i Vest-Finnmark mener koordinatorene som dekker/koordinerer flere kommuner eller mange virksomheter, bør ha møterett i samarbeidsforum.

7. Andre kommentarer til forskriften om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

Har du andre kommentarer kan du skrive dem her.

Ikke svart

Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring

1. Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring

Tilskuddsordningen for kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring er en ny ordning. Den er en samordning av de delene av desentralisert ordning for skole og kompetanseløftet som gjelder videregående opplæring, og dagens desentraliserte ordning for yrkesfag. I arbeidet med ny tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring, har vår tilnærming vært at forskriften skal være kortfattet og utformet slik at den gir fylkeskommunene mer fleksibilitet og større handlingsrom, enn dagens ordninger.

Forslaget til forskrift er utformet slik at den er mest mulig likt forslag til forskrift for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og skole. Selv om dette er to separate forskrifter, skal dette ikke være til hinder for samarbeid mellom grunnskole og videregående opplæring om kollektiv kompetanseutvikling.

Vi foreslår også å kalle denne ordningen «kollektiv kompetanseutvikling» for å understreke at formålet med ordningen er kollektiv kompetanseutvikling for hele eller deler av kollegiet. Når de nye ordningene trer i kraft, vil dessuten alle tre tilskuddsordningene være tydelig forankret i lokale behov.

2. Mål og målgruppe for tilskuddsordningen

I § 1 er forslaget å forskriftsfeste at tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling skal bidra til å styrke kollektiv kompetanse og utvikling av profesjonelle læringsfellesskap i og mellom skoler og lærebedrifter. I delmålene synliggjøres prinsippet om lokale behov, partnerskap med universiteter og høyskoler, samarbeid med fagskoler og andre relevante kompetansemiljøer.

Tilskuddsordningen har alle ansatte i studieforberedende og yrkesfag som målgruppe, både de i skole og de i lærebedrift.

Forslaget viderefører at tiltakene i ordningen som hovedregel skal gjennomføres i partnerskap mellom fylkeskommuner og universiteter og høyskoler. Det vil, som i ordningen for barnehage og grunnskole, også være mulig å inngå samarbeid med fagskoler og andre relevante kompetansemiljøer. Dette vil være spesielt aktuelt innen fag- og yrkesopplæringen.

3. Fylkeskommunen og samarbeidsforums rolle

I tilskuddsordningen for videregående opplæring vil fylkeskommunene både være mottakere av tilskuddsmidlene, og de vil ha ansvaret for å organisere og gjennomføre ordningen, samt koordinere arbeidet i og med samarbeidsforum.

Forslaget til forskrift § 7 presiserer at samarbeidsforum er et rådgivende organ for fylkeskommunen, og skal ivareta kompetanseutviklingsbehovene for ansatte i videregående skoler og instruktører og faglige ledere i lærebedrifter,

samt prøvenemndsmedlemmer.

Forskriftens § 8 omhandler samarbeidsforums sammensetning og oppgaver. Intensjonen med samarbeidsforum er å sikre medvirkning og medbestemmelse for aktørene i alle faser av utviklingsarbeidet i tilskuddsordningen. En viktig oppgave for forumet vil også være å sikre involvering av de private videregående skolene i ordningen, og sørge for at alle målgrupper i ordningen ivaretas over tid.

4. Hospitering og yrkesfaglærer 2

Tildelingskriteriene i § 4 er bestemmende for hvilke tiltak som kan få midler i ny ordning for kollektiv kompetanseutvikling. Hospiteringsordning og yrkesfaglærer 2-ordningen videreføres i ny ordning som del av kollektive kompetanseutviklingstiltak. Det innebærer at ordningene kan brukes så lenge det er i tråd med mål for den nye tilskuddsordningen. Dette vil omtales nærmere på Utdanningsdirektoratets nettsider, som i dag.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Tilskuddsordningen for kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring er en samordning av de delene av desentralisert ordning for skole og kompetanseløftet som gjelder videregående opplæring og dagens desentraliserte ordning for yrkesfag. Forslaget legger opp til stor handlefrihet og en administrativ forenkling for fylkeskommunen. Forslaget til forskrift innebærer ikke økonomiske konsekvenser for fylkeskommunene.

Ivaretar forslaget en tydelig rolle- og ansvarsfordeling mellom aktørene i ordningen? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

✓ Ja

Ingen kommentar fra instansen

6. Andre kommentarer til forskriften om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring

Har du andre kommentarer kan du skrive dem her.

Ikke svart

Forskrift om tilskudd til videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

1. Forskrift om tilskudd til videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Tilskuddsordningen til videreutdanning er den ordningen som innebærer størst endringer sammenlignet med i dag. I dag er det etablert tre separate videreutdanningsordninger for henholdsvis barnehagelærere, lærere i skole og yrkesfaglærere, med ulik innretning og ulike vilkår for å få støtte. Føringer for dagens videreutdanningsordninger er forankret i følgende strategier:

- Kompetanse for fremtidens barnehage – revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2023–2025
- Kompetanse for kvalitet - strategien for videreutdanning for lærere og skoleledere fram mot 2025 (revidert i 2023)
- Yrkesfaglærerløftet – for fremtidens fagarbeidere

Ordningene vedtas i statsbudsjettet, og nærmere føringer og veiledninger er beskrevet på udir.no.

Videreutdanningsordningene har hittil ikke vært regulert i forskrifter. Ordningene har vært søknadsbaserte, og midlene har vært knyttet til den enkelte ansatte som søker videreutdanning gjennom Utdanningsdirektoratets søknads- og oppfølgingssystem.

I ny tilskuddsordning slås disse tre ordningene sammen, og målgruppen utvides. Tilskuddet vil bli forholdsmessig fordelt til kommuner, fylkeskommuner og private skoler. Dagens søknads- og oppfølgingssystem i Utdanningsdirektoratet blir avviklet. Endringene er nærmere beskrevet i Prop. 1 S (2024–2025) for Kunnskapsdepartementet.

I tillegg er følgende vilkår og føringer for ordningen fastsatt, jf. Prop. 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet og tillegg nr. 23 til tildelingsbrev til Udir for 2024 med oppdrag 2024-027:

- Retningslinjene for tilskuddsordningen for videreutdanning skal gi like vilkår for lærere og andre ansatte til å gjennomføre videreutdanning med 25 prosent permisjon med lønn, og med en egenandel på 25 prosent for skoleeier.
- Ledere er ikke en del av den nye tilskuddsordningen.
- Det skal unntaksvis kunne åpnes for at det utbetales stipend til deltaker på videreutdanning.
- Kommunen som barnehagemyndighet fordeler midler videre til private barnehager. Først fordeles midlene forholdsmessig mellom kommunale og private barnehager, deretter vurderer kommunen hvilke private barnehager som har størst behov og fordeler til disse.
- Kommunen som barnehagemyndighet dekker egenandelen for private barnehager.

2. Mål og målgrupper for tilskuddsordningen

Forskriftens § 2 presiserer hvilke målgrupper som er omfattet av ordningen, og vi har også lagt inn en presisering av at videreutdanning må bygge på en grunnutdanning i form av fag- eller svennebrev, en fagskoleutdanning eller en grad i høyere utdanning.

Ledere i barnehage og skole skal ikke omfattes av tilskuddsordningen for videreutdanning. Vi har vurdert om dette bør presiseres i selve forskriften. Ledere kan i mange tilfeller være et upresist begrep, blant annet fordi mange barnehagelærere har stilling som pedagogisk leder, og at noen styrere og skoleledere har delt stilling som styrer/skoleleder og lærer. Det kan derfor være tilfeller der ansatte har behov for videreutdanning innenfor fag og fagområder de underviser i, samtidig som de har en delvis lederstilling.

Vår vurdering er at det ikke er hensiktsmessig å fastsette hvem som ikke kan få støtte til videreutdanning i selve forskriften, men at vi heller bør omtale dette særskilt i en forklarende tekst med eksempler på udir.no.

3. Tildelingskriterier

Tildelingskriteriene som er foreslått i § 4 er formulert så tydelig som mulig, med føringer gitt av Kunnskapsdepartementet. Kriteriene understreker at midlene skal benyttes til videreutdanning som gir uttelling i form av studiepoeng, og at midlene skal dekke barnehage- og skoleeiers utgifter til permisjon med lønn for de som tar videreutdanning.

Den ansatte som tar videreutdanning tilsvarende 30 studiepoeng skal ha 25 prosent permisjon med lønn. Tilskuddet dekker 75 prosent, og kommuner, fylkeskommuner og private skoler skal bidra med en egenandel på 25 prosent. Kommunen skal dekke egenandelen for private barnehager. Barnehage- og skoleeier kan velge å gi mer permisjon med lønn utover dette.

Reglene om at midlene i særskilte tilfeller helt eller delvis kan utbetales som stipend til deltaker, at eier har et ansvar for tilrettelegging, og at eiers andel også kan dekke utgifter til reise, opphold, læremidler og eventuell studieavgift gir rom for skjønn og tolkning lokalt. Disse bestemmelsene vil bli utdypet med veiledning og eksempler på udir.no.

4. Kjennetegn på måloppnåelse

Vi foreslår fire kjennetegn på måloppnåelse i forskriftens § 5. Det første gjelder prosess og hvordan eiere har vurdert og prioritert slik at videreutdanningen er i tråd med lokale behov. Det andre kjennetegnet retter seg mot antall deltakere som har gjennomført videreutdanning og dermed oppnådd ny formell kompetanse. De to siste kjennetegnene på måloppnåelse handler om hva videreutdanningen har bidratt til av praksisendring og økt kvalitet, og om hvordan barnehage- og skoleeier har lagt til rette for kunnskapsdeling i egen virksomhet for å styrke det profesjonelle læringsfellesskapet.

5. Forvaltning og saksbehandling

Bestemmelsene i §§ 6-12 omhandler forvaltning og saksbehandling.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

I tilskuddsordningen for støtte til videreutdanning vil endringene i innretning medføre at fylkeskommunene, kommunene som skoleeier og private skoler får lavere utgifter i form av egenandel ved permisjon med lønn per deltaker sammenlignet med i dagens ordning for lærere i skolen. Kommunen som barnehageeier vil få utgifter til egenandel ved permisjon med lønn for deltakere på videreutdanning. Det er ikke egenandel i dagens

videreutdanningsordning for barnehagelærere. I tillegg skal kommunen dekke utgiftene til egenandel for private barnehager. Kommunen får økte kostnader til egenandel for ansatte i barnehager som tar videreutdanning. I tillegg kan kommunen få noe økt administrasjon ved at de skal gjøre en vurdering av private barnehagers behov for tilskudd.

I sum vil de økonomiske konsekvensene for kommunene være små. Kunnskapsdepartementet vil komme nærmere tilbake til de økonomiske og administrative konsekvensene for kommunene i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

Er forslaget til forskrift utformet tydelig nok til å støtte kommuner, fylkeskommuner og private barnehager og skoler i arbeidet med å planlegge og prioritere videreutdanning? Utdyp gjerne i kommentarfeltet.

Vet ikke

Kommentar

Kommunene Vest-Finnmark (på vegne av barnehage- og skoleeier i Loppa, Hasvik, Måsøy, Alta, Nordkapp og Hammerfest) har diskutert høringsforslaget grundig og ønsker å sende vårt høringsinnspill i sin helhet, som tekst, som her kommer som følger:

Regionen støtter forslaget til ny forskrift for tilskudd til videreutdanning. En av fordelene med å se ordningene i sammenheng, er at man også kan videreutdanne ansatte innenfor de behovene som også er avdekt gjennom tilskuddsordningen for den kollektive kompetanseutviklingen (ved siden av faglig videreutdanning). Da kan vi bruke samme kartlegging som grunnlag for utvelgelse av kandidater til studiepoenggivende videreutdanninger.

I forslag til den nye tilskuddsordningen for videreutdanning skal midlene fordeles direkte til kommuner, og private skoler etter en forholdsmessig fordeling. Hva som ligger i forholdsmessig fordeling, er foreløpig ukjent. Vil fordelingen bare være basert på antall ansatte, eller vil andre faktorer, slik som geografi (avstand til UH-sentra) også være en faktor for den forholdsmessige fordelingen til kommunene? For vårt distrikt er utgiftene til reise til studiested store, og kommunene har utfordringer med å dekke denne potten gjennom egenandel.

Når kommunene nå skal få videreutdanningsmidlene direkte og til lokal tildeling, er det viktig med klare statlige føringer i forskrift. Det nye økonomiske tildelingen i videreutdanningsordningen vil på den ene siden sannsynligvis skape mer administrasjon for kommunene, men på den andre siden vil det også skape mer forutsigbarhet for kommunene.

Kommunen skal så fordele midler videre til private barnehager. Dette betyr at alle kommuner må lage gode systemer for bruk av midlene, ved at man har lokale søknads- eller kompetanseutviklingsplan. At kommunene administrerer ordningen også for de private barnehagene, er i utgangspunktet bra, men krever kanskje noen klare signaler i forskrift. Vi antar da at tildelte midler har dette som forutsetning. Lokal utlysning gjøres da gjeldende for alle barnehagene i kommunen, med da i to «potter», etter forholdsmessige tall og alle behandles på lik linje. Dette kan det jo også vurderes for grunnskole (og private grunnskoler), men her har Udir av en eller annen grunn valgt å skille disse.

Hva som ligger i forholdsmessig fordeling, både av den generelle tildelingen til kommunene og i fordelingen mellom kommunale og private barnehager, må selvsagt presiseres nærmere.

Man kan bruke stipendordning unntaksvis. Hvorfor er det unntaksvis? Små kommuner kan foretrekke stipendordning for ikke å «tømme» virksomheten for ansatte.

Den ansatte skal ha 25 prosent permisjon med lønn for å ta en videreutdanning på 30 studiepoeng, der tilskuddet dekker 75 prosent og tilskuddsmottaker dekker 25 prosent. Graden av permisjon med lønn skal forholdsmessig tilpasses omfanget av videreutdanningen.

Kommunene i Vest-Finnmark mener den forholdsmessige permisjonen også bør fastsettes konkret i forskrift også for færre studiepoeng, for eks. 5, 10, 15, 20, 25, slik at også mindre videreutdanninger har nasjonalt fastlagte permisjonsregler. Dette vil gjøre den lokale administrasjonen enklere. Eksempel:

30 studiepoeng: 25 % permisjon
25 studiepoeng: 22% permisjon
20 studiepoeng: 20 % permisjon
15 studiepoeng: 15 % permisjon

I en barnehage- og skolehverdag der vi i utgangspunktet trenger alle på jobb hele tiden, er det bra at det er åpning for å kunne gi tilskuddet som stipend for den ansatte som tar videreutdanning. Da kan stipend utbetales og den ansatte tar utdanningen ved siden av full jobb. Dette fordrer jo at vedkommende består utdanningen. Dette kan administreres ved at stipend utbetales etter bestått eksamen, eller underveis, forutsatt at vedkommende består og fullfører utdanningen. Vi tenker i utgangspunktet førstnevnte løsning vil skape minst administrasjon (og da unngår vi tilbakebetalingsordninger).

Barnehage- og skoleeier skal dekke 25% mens tilskuddet gjennom ordningen skal dekke 75%.
Hvis en ansatt f.eks. gjennomfører en videreutdanning på 30 studiepoeng, skal tilskuddet dekke 18,75 % av permisjonen, mens eier skal dekke 6,25%.

I vårt forslag over, kan det da presiseres, i de mest brukte studiepoeng-kursene, f.eks.:

Studiepoeng: 30

Permisjon m/ lønn/ eller stipend*: 25 %

Statlig tilskudd dekker: 18,75 %

Barnehage- og skoleeier dekker: 6,25 %

Studiepoeng: 25

Permisjon m/ lønn/ eller stipend*: 22 %

Statlig tilskudd dekker: 16,5%

Barnehage- og skoleeier dekker: 5,5%

Studiepoeng: 20

Permisjon m/ lønn/ eller stipend*: 20 %

Statlig tilskudd dekker: 15 %

Barnehage- og skoleeier dekker: 5 %

Studiepoeng: 15

Permisjon m/ lønn/ eller stipend*: 15 %

Statlig tilskudd dekker: 11,25%

Barnehage- og skoleeier dekker: 3,75 %

*(I etterkant etter godkjent og fullført utdanning?)

Kommunen som barnehagemyndighet skal dekke egenandelen for private barnehager. Unntaksvis kan midlene, helt eller delvis, utbetales som stipend til den ansatte, dersom hensyn til arbeidsplassen eller den ansatte gjør det særlig utfordrende å gi den ansatte permisjon med lønn. Eier har ansvar for at beslutningen om stipend bygger på dialog med den ansatte. Hvorvidt utbetaling av stipend skal gjøres i forkant av videreutdanningen eller i etterkant, når kandidaten har fullført og bestått, burde ideelt sett også formuleres i forskrift.

Spørsmål til avklaring:

Gjelder dette kun ansatte i barnehage, skole (SFO), PPT, voksenopplæring og kulturskole, eller kan det tenkes en bredere målgruppe, slik tilfellet er i den kollektive etterutdanningen? Vil tildelingen til kommunene baseres på ansatte i alle nevnte virksomheter? Gjelder ordningen og tildelingene for ledere også?

Med henblikk på eiers egenandel og investering i videreutdanningen, vil det være anledning for arbeidsgiver å ha en bindingstid for kandidatene som tilbys videreutdanning?

Hva ligger i forholdsmessig fordeling, både av den generelle tildelingen til kommunene og i fordelingen mellom kommunale og private barnehager? Her bør det vurderes en pro-rata-fordeling med geografiske og demografiske faktorer, der Finnmark bør prioriteres spesielt, på grunn av rekrutteringsutfordringer og lave skolerresultater.

7. Andre kommentarer til forskriften om tilskudd til videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Har du andre kommentarer kan du skrive dem her.

Kommentar

Se hele innspillet under pkt. 6.